

Enheten för regional utveckling
Tereze Säll Patwary

Minnesanteckningar Skärgårdssamarbetes exekutivkommitté 2020-06-04

Datum: 2020-06-04

Tid: 13:00-15:00

Plats: Skype

Närvarande Exekutivkommittén:

Anna Waxin, Skärgårdsstiftelsen
Bino Drummond, Norrtälje kommun
Britt Fogelström, SIKO
Deshira Flankör, Värmdö kommun
Gustav Hemming, Region Stockholm
Harry Bouveng, Nynäshamns kommun
Malin Forsbrand, Vaxholms stad
Meeri Wasberg, Haninge kommun
Michaela Fletcher, Österåkers kommun
Robert Johansson, Region Stockholm
Sven-Erik Österberg, Länsstyrelsen (ordförande)
Tereze Säll Patwary, Länsstyrelsen (sekreterare)

Övriga deltagare:

Anders Nordborg, Länsstyrelsen
Anna Conzen, Länsstyrelsen
Claes Palmgren, Region Stockholm, föredragande punkt 5
Gustav Almqvist, Länsstyrelsen, föredragande punkt 6
Inger Starheim Lagerquist, Region Stockholm
Ola Slettenmark, Länsstyrelsen, föredragande punkt 7
Patrik Cederlöf, Länsstyrelsen
Richard Borgström, Region Stockholm
Sara Catoni, Region Stockholm
Tove Ellingsen, Region Stockholm

Datum
2020-06-11

1. Godkännande av dagordningen
Dagordningen godkänns.
2. Minnesanteckningar från föregående möte den 5 mars 2020
Minnesanteckningarna godkänns och läggs till handlingarna.
3. Avstämning runt bordet kopplat till Covid19-pandemin

Harry Bouveng, Nynäshamns kommun

Nynäshamns kommun har klarat sig bra kopplat till pandemin men har stor belastning i hemtjänsten. Kommunen är glad för initiativ som skärgårds-Uber då de har haft problem med stora mängder besökare som önskar åka till Nåttarö.

Deshira Flankör, Värmdö kommun

Både båttrafik och busstrafik är viktiga faktorer. Kommunen befarar trängsel och uttrycker behov av förstärkning. De har tagit in sommarjobbare som ska agera värdar i sommar och hjälpa till att stödja och underlätta flödet bland annat vid potentiellt kritiska platser. Näringslivet sköter sig bra, fortsätter arbetet med att vidhålla ansvarstagande och efterföljandet av de restriktioner som Folkhälsomyndigheten ger ut.

Malin Forsbrand, Vaxholms stad

Vaxholms stad uttrycker ett tufft läge för företagare inom hotell och restaurang som har stora förhoppningar på sommaren på grund av förlorade inkomster under våren. Staden arbetar aktivt med kommunikation, exempelvis skyltar till stränder, Facebook live-samtal och filmer utifrån sociala perspektiv riktat till ungdomar. Arbetet pågår även för att underlätta möjligheterna att komma med bil, genom att skapa tillfälliga parkeringar.

Meeri Wasberg, Haninge kommun

Haninge kommun belyser vikten av flera möjliga transportvägar ut i skärgården. Det finns en oro för näringslivet som under några få månader ska dra in årets intäkter. Förhoppningen är att sommaren ska löpa på så gott det går och att säsongen ska förlängas.

Michaela Fletcher, Österåkers kommun

Österåkers kommun beskriver att öarna är fulla med visstidsboende och att det är många som hyr ut sina hus via Airbnb. Handeln och byggsektorn har mycket att göra. Förra veckan uppstod problem med färjan ut till Ljusterö, vilket resulterade i enorma köer. Kommunen har inte sett någon större förfrågan kring hemtjänst och inte heller behövt neka någon, utan fört dialog vid behov. Kommunen var snabb med skyddsutrustning, vilket varit gynnsamt.

Datum
2020-06-11

Bino Drummond, Norrtälje kommun

Norrtälje kommun har klarat sig förhållandevis väl med lågt antal smittade och avlidna, dock finns en viss eftersläpning i statistiken. Det är fler och fler som nu besöker kommunen och det finns oro för trängsel i Norrtälje stad, exempelvis vid dåligt väder. Även farhågor kring vattenbrist och värmebölja finns. Just nu är dock läget förhållandevis stabilt.

Britt Fogelström, SIKO

SIKO ger uttryck för de dubbla budskap som sänds ut i att stötta din lokala företagare men även stanna hemma för att minska smittspridningen. Skärgårdens livsmedelsbutiker är trånga med ett högt tryck. SIKO efterfrågar bättre och samstämmig information från Waxholmsbolagets kundtjänst. Skärgårdstrafiken är viktig kopplat till pandemin.

Anna Waxin, Skärgårdsstiftelsen

Skärgårdsstiftelsen ser ett enormt intresse för Stockholms skärgård, extra mycket besökare på Gålö och Björnö. Bokningsläget ser bra ut inför sommaren, dock en del bortfall kopplat till stora bröllop och konferenser. Känner oro för att folk ska bli ivriga i kollektivtrafiken för att komma med sin båt/buss och således glömma bort att hålla avstånd.

Sven-Erik Österberg, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen understryker att högsta prioritet är att klara smittspridningen och att det är viktigt att kommunicera i alla led. Klarar vi inte det kan det att få följder som kommer att drabba näringslivet.

4. Exekutivkommitténs arbete

Information, Patrik Cederlöf och Tereze Säll Patwary Länsstyrelsen

- Hemtjänstinsatser i samband med sommarvistelse i Stockholms skärgård en nulägesbild

Föredragande har under maj månad träffat kommunstyrelseordförandena i Norrtälje, Österåker, Värmdö, Haninge och Nynäshamn och kartlagt efterfrågan på hemtjänstinsatser till visstidsboende i Stockholms skärgård. Majoriteten av kommunerna ser en minskad efterfrågan på hemtjänstinsatser och uppger att personalbrist kommer att ligga till grund för eventuella avslag.

Mer utförligt PM bifogas minnesanteckningarna.

- En första presentation av uppföljning av Exekutivkommitténs arbete

Föredragande har genomfört intervjuer med Exekutivkommitténs deltagare. Överlag är svaren samstämmiga, deltagarna är positiva till att fortsätta samverka genom kommittén och ser att arbetet har givit nytta. Fortsatt önskar deltagarna behålla samverkansformen i stora drag men med vissa utvecklingsmöjligheter. Flera har tryckt på värdet av att det är en liten och exekutiv sammansättning av deltagare. Länsstyrelsen fortsätter att bereda frågan och återkommer i höst med ett förslag.

Datum
2020-06-11

5. 5G-utvecklingen i Stockholms skärgård (information)

Claes Palmgren, Region Stockholm

Det finns idag inte en konkret utbyggnadsplan för 5G i Stockholms skärgård men en bredbandsstrategi finns som fokuserar på fortsatt utbyggnad och främjande, 5G-frågan är en aktuell punkt. Det sker en generationsväxling inom mobil kommunikation, uppgradering av de 4G-nät som vi har idag. 4G-nätet är viktigare för medborgare och näringar, men bygger på delad kapacitet, medan 5G dramatiskt kan öka antalet användare på en och samma plats. Stor utveckling och användande de senaste åren. Det finns en möjlighet att byta ut wifi-nätet mot 5G-nät och eventuellt ersätta fiber. Det pågår just nu en kapplöpning mellan teleoperatörerna kopplat till 5G. Fokus just nu är dock på var kunderna finns och det finns en bra 4G-täckning, 4G-mast går att använda för att koppla på 5G. I Stockholms skärgård är det sannolikt att uppgradering först kommer att ske på kärnöar/skärgårdssamhällen.

Claes Palmgrens presentation bifogas till minnesanteckningarna.

6. Information

Patrik Cederlöf, Tereze Säll Patwary, Gustaf Almqvist Länsstyrelsen

- Värde transporter

Länsstyrelsen har valt att nyttja optionen på föregående års upphandling av värde transporter. Det innebär att Loomis kommer att genomföra tre hämtningar (v 24, 30, 35) av dagskassor på 11 öar utan landförbindelser i skärgård. Öarna som omfattas är Arholma, Blidö, Rödlöga, Ingmarsö, Svartsö, Runmarö, Grinda, Möja, Sandhamn, Utö och Nåttarö. Val av öar har bestämts utifrån efterfrågan på tjänsten. Minskningen av antal öar jämfört med tidigare år har att göra med att kontantmängderna minskat och många företagare har valt att bli kontantfria.

- Replipunktslyftet

Processen har blivit försenad till följd av Covid-19 och omprioriteringar har skett. Det genomförs en parallell process med ArcGate, där det nu är skarpt läge. Det kommer att ske specifika processer exempelvis i Råfsnäs.

- Reservatsbildning Nämdö skärgård

Naturvårdsverket har kontakt med berörda markägare och markförhandlingar pågår delvis. En projektplan är under bearbetning och till hösten kommer en plan för dialog och kommunikation. Efter sommaren kommer organisationen säsättas, med styrgrupp, referensgrupp osv. Länsstyrelsen håller för närvarande på med inventeringar av naturvärden i områden för att uppdatera/komplettera kunskap.

Datum
2020-06-11

- Post och paket

Länsstyrelsen och SIKO hade i början av april ett möte med paketleverantörerna i syfte att stämna av läget med anledning av Covid-19. Leverantörerna uppgav då att de inte sett någon större problematik kopplat till pandemin och att de har beredskap för eventuellt ökade volymer ute på öarna. Både lokalt ute på öarna och bland leverantörerna är intresset stort av att utöka försöksverksamheten men inte enbart på grund av rådande pandemi. Länsstyrelsen kommer under juni månad att genomföra en kartläggning av intresset hos potentiella ombud på kärnöarna och sedan kalla parterna till möte i höst för att diskutera möjligheten att koppla på fler öar. Idag finns försöksverksamhet på Utö, Runmarö och Möja.

- Trålfisket i Östersjön

Sven-Erik Österberg inleder med alarmerande signaler om avmagrad torsk, till följd av stora trålar som går in och sveper upp delar av fiskebeståndet. Gustav Almqvist tar vid och beskriver att vi har gått från ett småskaligt fiske till ett mer storskaligt och effektivt fiske som har stor lokal påverkan. Den största båten mäter 63 meter i längd och tar upp enorma mängder fisk, cirka 3 gånger mer än småskaliga fisket tagit upp de senaste 10 åren. Fokus på att ta fram maximalt uttag men enbart ur en populations aspekt åt gången får stora rubbningar och konsekvenser på hela systemet. Vi behöver arbeta tillsammans med andra regioner och ta en gemensam ansats. Det finns behov av att skjuta ut fisket längre ut från kusten, minst tolv nautiska mil, och reducera fisket för att det ska bli bra.

Gustav Hemming uttrycker en önskan om att samverka med Länsstyrelsen i denna fråga. Sven-Erik Österberg nämner att det finns skäl att samarbeta för att komma åt rovfisket och att vi kommer att ha fiske-frågan på dagordningen framöver.

7. Hemester- hur löser vi sommaren i Stockholms skärgård?

Ola Slettenmark, Länsstyrelsen

Trycket på skärgården är fortsatt högt och vi måste försöka hantera det utifrån de restriktioner som finns. Prioriterat är att stoppa smittspridningen, klara sjukvården och upprätthålla ett säkert resande.

Frågor som löpande diskuteras:

- Kapaciteten inom sjötrafiken

Utökade restider, antal fartyg och avgångar samt utökad personalantal. Länsstyrelsen har i uppdrag att se över möjligheten till avsteg i upphandlingsförfarande.

- Ordning och reda på bryggor och kajer

Viktigt att skapa möjlighet till bokningssystem för att förboka sin plats och arbeta med kösystem vid bryggor (ej praktiskt möjligt till sommaren). Det finns planer på att ordna med värdar vid Vaxholm och Strömkajen

Datum
2020-06-11

samt vid Slussen. Personer med ö-kort ska prioriteras, möjlighet till bokning för dessa och ett ”Fast track-system”

- *Gemensamma informationsinsatser*
Stort behov av att fortsätta kommunicera samlat för att få lägre tryck. Push-notiser om fulla avgångar, informera på digitala tavlor i innerstadsbussar för att sänka trycket vid bryggorna är tänkbara lösningar.

Gustav Hemming, Region Stockholm

Belyser tre viktiga aspekter; smittskyddet som mest centralt men även socialt välmående för vilket semester är en viktig del, och näringslivets överlevnad. Det är viktigt att sprida budskapet om andra alternativ, exempelvis destinationer utan båt. Vikten av att sprida oss i tid och geografi, det kommer finnas möjlighet att besöka skärgården men kanske inte exakt när vi vill eller på det sätt vi är vana vid. Det kan vara svårt rent politiskt att få mer resurser till utökad trafik och därför är det extra viktigt att titta på andra alternativ. ”Skärgårds-Uber” är en pilot som förhoppningsvis kommer vara igång till midsommar. Det är av största vikt att informera om och synliggöra de bokningsbara alternativen. Region Stockholm har efterfrågat specifika riktlinjer från Folkhälsomyndigheten för skärgården sett till dess unika förutsättningar.

8. Övriga frågor
  - Inga övriga frågor
9. Kommande möten
  - 7 oktober 14:00-16:00, 2 december 13.00-15:00.
10. Mötet avslutas